

Ad Soyadı:	Bölümü: Matematik	NOTU
Numarası:	Dersin Adı: Analiz 4	
İmza:	Sınav Tarihi: 13 Haziran 2019	

Her soru 20 puandır. Yalnızca beş soruyu cevaplayın. Süre 90dk.

1. $x^2 + y^2 - z^2 = 9$ yüzeyi üzerinde yer alan ve normal doğrusu $A(1, 2, 3)$ ve $B(7, 6, 5)$ noktalarından geçen doğruya paralel olan noktaları belirleyin.

$$\left(\frac{-3\sqrt{3}}{2}, \frac{-2\sqrt{3}}{2}, \frac{\sqrt{3}}{2} \right), \left(\frac{3\sqrt{3}}{2}, \frac{2\sqrt{3}}{2}, \frac{-\sqrt{3}}{2} \right)$$

$$\vec{AB} = (6, 4, 2)$$

$$F = x^2 + y^2 - z^2 - 9$$

$$\nabla F = (2x, 2y, -2z)$$

$\vec{AB}$ ve ∇F paralel

$$\nabla F = k \vec{AB}, \quad k \in \mathbb{R}$$

$$2x = 6k \quad \Rightarrow \quad x = 3k$$

$$2y = 4k \quad \Rightarrow \quad y = 2k$$

$$-2z = 2k \quad \Rightarrow \quad z = -k$$

$$(3k)^2 + (2k)^2 - (-k)^2 = 9$$

$$k^2 = 9/12 = 3/4$$

$$k = \pm \frac{\sqrt{3}}{2}$$

2. $f(x, y) = x^2 + y^2 - 6x + 6y$ fonksiyonunun orijin merkezli 2 yarıçaplı çember üzerinde mutlak minimum $(\sqrt{2}, -\sqrt{2})$ ve mutlak maksimum $(-\sqrt{2}, \sqrt{2})$ değerlerini aldığı noktaları belirleyin.

$$g = x^2 + y^2 - 4 = 0$$

$$\nabla f = \lambda \nabla g$$

$$\begin{cases} 2x - 6 = 2\lambda x \\ 2y + 6 = 2\lambda y \\ x^2 + y^2 = 4 \end{cases}$$

$$2x(1-\lambda) = 6$$

$$2y(1-\lambda) = -6$$

$$x^2 + y^2 = 4$$

$$2x(1-\lambda) = 6 = -2y(1-\lambda)$$

$$x = -y$$

$$x^2 + (-x)^2 = 4$$

$$2x^2 = 4 \Rightarrow x = \pm \sqrt{2}$$

$$f(-\sqrt{2}, \sqrt{2}) = 2 + 2 + 6\sqrt{2} + 6\sqrt{2} = 4 + 12\sqrt{2}$$

$$f(\sqrt{2}, -\sqrt{2}) = 2 + 2 - 6\sqrt{2} - 6\sqrt{2} = 4 - 12\sqrt{2}$$

3. $f(x, y) = 3y^2 - 2y^3 - 3x^2 - 6xy$ fonksiyonunun yerel maksimum $(-2, 2)$, yerel minimum

ve eyer

$$(0, 0)$$

noktalarını, varsa bulun.

$$f_x = -6x - 6y = 0 \Rightarrow x = -y$$

$$f_y = 6y - 6y^2 - 6x = 0 \Rightarrow 6y - 6y^2 + 6y = 0 \Rightarrow 6y(2 - y) = 0$$

$$(y=0, x=0), (y=2, x=-2)$$

$$f_{xx} = -6$$

$$f_{xy} = -6$$

$$f_{yy} = 6 - 12y$$

$$(0, 0)$$

$$\Delta = -6 \cdot 6 - (-6)^2 = -72 < 0$$

Eyer noktası.

$$(-2, 2)$$

$$\Delta = -6 \cdot (-18) - 36 > 0$$

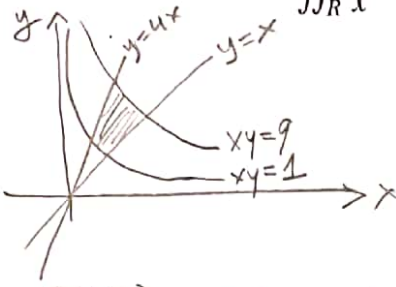
$$f_{xx} < 0$$

Yerel maks.

4. R , xy -düzleminin birinci bölgesinde $xy = 1$, $xy = 9$ hiperbolleri ve $y = x$, $y = 4x$ doğruları ile sınırlanan bölge

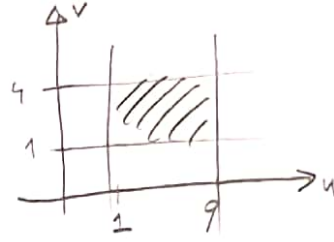
olsun. R bölgesini çizin. $\iint_R \frac{y}{x} e^{xy} dx dy$ integralini uygun bir uv dönüşümü ile hesaplayın.

$$\frac{3}{2} (e^9 - e)$$

$$u = xy$$

$$v = \frac{y}{x}$$

$$1 \leq u \leq 9$$

$$1 \leq v \leq 4$$

$$\frac{\partial(u,v)}{\partial(x,y)} = y \frac{1}{x} - x \left(-\frac{y}{x^2}\right) = \frac{2y}{x} = 2v$$

$$\frac{\partial(x,y)}{\partial(u,v)} = \frac{1}{2v}$$

$$\Rightarrow \int_{u=1}^9 \int_{v=1}^4 v e^u \frac{1}{2v} dv du = \frac{1}{2} \int_{v=1}^4 dv \int_{u=1}^9 e^u du$$

$$\int_1^4 dv = 3$$

$$\int_1^9 e^u du = e^9 - e$$

5. $x^2 + y^2 \leq 1$ silindiri, $z = 0$ ve $x + y + z = 2$ düzlemleri arasında kalan bölgenin hacmi

$$2\pi$$

olur.

$$x^2 + y^2 \leq 1$$

$$0 \leq r \leq 1$$

$$0 \leq z \leq 2 - x - y$$

$$\Rightarrow 0 \leq \theta \leq 2\pi$$

$$0 \leq z \leq 2 - r \cos \theta - r \sin \theta$$

$$\text{Hacim} = \int_0^1 \int_0^{2\pi} \int_0^{2 - r \cos \theta - r \sin \theta} r dz d\theta dr$$

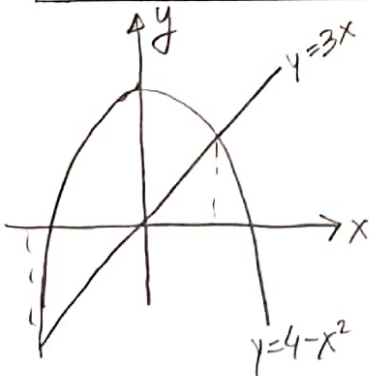
$$= \int_0^1 \int_0^{2\pi} (2r - r^2 \cos \theta - r^2 \sin \theta) d\theta dr = 2\pi \int_0^1 2r dr = 2\pi$$

$$\int_0^{2\pi} \cos \theta d\theta = 0$$

$$\int_0^{2\pi} \sin \theta d\theta = 0$$

6. R bölgesi xy -düzleminde $y = 4 - x^2$ ve $y = 3x$ eğrileri ile sınırlanan bölge olsun. R bölgesini çizin. R bölgesi ve $z = x + 4$ düzlemi ile sınırlanan katı cismin hacmini belirleyen bir üçlü integral yazın (integrali hesaplamayın).

$$\int_{-4}^1 \int_{3x}^{4-x^2} \int_0^{x+4} dz dy dx$$

$$4 - x^2 = 3x$$

$$x^2 + 3x - 4 = 0$$

$$(x+4)(x-1) = 0$$

$$x = -4$$

$$x = 1$$

$$R: \begin{cases} -4 \leq x \leq 1 \\ 3x \leq y \leq 4 - x^2 \\ 0 \leq z \leq x + 4 \end{cases}$$